

TA2026 tekstiosa

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on kaupunkikulttuurin hyvinvoinnin lautakunnan toimivaltaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Toimiala huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Toimialan tehtäviin kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn koordinointi ja kaupunkitasoinen osallisuuden edistäminen.

Keväällä 2025 laadittiin toimialan toimintaympäristöanalyysi toimialan strategisten tavoitteiden pohjalta. Työskentelyssä tarkasteltiin toimialan työtä muun muassa haastatteleamalla eri toimipisteiden henkilökuntaa arjen toimintaympäristöstä sekä toimialan esihenkilöfoorumin ja toimialan johdon työskentelyllä.

Toimialan työn näkökulmasta vahvuuksiksi tunnistettiin laaja palvelutarjonta, uusien kiinnostavien kohteiden potentiaali, Vantaan nuori ja moninainen väestö, kävijämäärien kasvu monissa palveluissa, osallistumisen mahdollisuuksien laajentuminen, kaupungin kiinnostavuus kumppanina sekä toimialan palvelujen merkitys kotoutumisen tukemisessa.

Haasteina koettiin erityisesti toimialan palveluiden tunnettuus ja kielteiset mielikuvat kaupungista, hidas kotoutuminen, palveluverkon korjausvelka ja palveluohjauksen toimimattomuus kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Uhkia toimintaympäristössä ovat fyysisen aktiivisuuden lasku, mielenterveyden ongelmat, köyhyys, turvattomuus, osallisuuden kokemuksen lasku, kolmannen sektorin leikkaukset sekä asukkaiden taloudellisen tilanteen heikentyminen.

Toimiala voi työssään edelleen vahvistaa vapaa-ajan palveluiden vetovoimaisuutta ja edistää sitä kautta harrastamista. Toimialan palveluita voisi systemaattisemmin käyttää kotoutumisen tukemiseksi ja hyvien väestösuhteiden rakentamiseksi. Kaupungin monimuotoisuus tulisi ottaa voimavaraksi palveluiden kehittämisessä. Uusien elämyskohteiden potentiaali maineen kehittämisessä on merkittävä. Vuonna 2025 laadittavan strategisen tapahtumasuunnitelman myötä on mahdollisuus ottaa uusi askel tapahtumien kehittämiseksi. Liikkumisohjelman kautta voidaan edistää asukkaiden fyysistä toimintakykyä. Uuden strategiakauden myötä on mahdollista ottaa jälleen uusi alku myös toimialojen välisen yhteistyön kehittämisessä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotehtävässä laaditaan vuonna 2026 uutta hyvinvointisuunnitelmaa.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan roolia tulevan kaupunkistrategian toimeenpanossa suunnitellaan myöhemmin syksyllä 2025. Samalla tehdään loppuarviointia toimialan oman strategian toteutumisesta kuluvalle strategiakaudella.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman johdosta toimialalle asetettiin talousarviokehyksessä 2 miljoonan euron sopeuttamistavoite vuodelle 2026. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset tuloihin ja menoihin.

Toimiala tavoittelee tapahtumien ja elämyskohteiden entistä vahvempaa vaikuttavuutta kaupungin veto- ja elinvoimaan. Vuonna 2026 tapahtumien osalta otetaan käyttöön laadittu uusi strategisempi tapahtumasuunnitelma ja tapahtumapalveluiden osalta tarkennettu roolijako. Myös kävijä- ja vaikuttavuustutkimusta kehitetään tapahtumiin liittyen. Kaupungin omista elämyskohteista ja tapahtumapaikoista saatavaa tuottoa kasvatetaan. Kävijöiden osalta tavoitellaan elämyskohteiden kävijämäärän kasvua sekä tapahtumien yhteydessä keskiostoksen kasvattamista.

Liikkumisohjelman myötä toimiala haluaa panostaa kaupunkilaisten fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen. Vuonna 2026 tavoitellaan erityisesti lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn parantamista. Tätä arvioidaan 5.- ja 8.-luokkalaisten Move!-mittausten avulla.

Kotoutumisen merkitys on Vantaalla keskeinen. Toimialan merkitys kotouttamistyössä korostuu erityisesti hyvien väestösuhteiden rakentamisen kautta. Vuonna 2026 keskitytään erityisesti tutkimaan väestösuhteiden merkitystä ja asetetaan lähtötasomittarit tavoitteelle.

Harrastamisen edistäminen on yksi toimialan keskeisistä tavoitteista. Vuoden 2026 aikana keskitytään harrastamisen edistämiseen erityisesti koulupäivän yhteydessä toteutettaviin maksuttomiin harrastuksiin ja pyritään lisäämään lasten ja nuorten ohjatun harrastamisen määrää.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala reagoi viime vuosien aikana kohonneisiin turvallisuushäiriöihin. Vuoden 2025 aikana toimiala on osallistunut valmiussuunnitteluun osana kaupunkitasoista työtä. Työ jatkuu vuonna 2026 koulutusten ja harjoitusten muodossa. Työn tavoitteena on henkilöstön parempi valmius toimia erilaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa.

Vuonna 2026 rakennetaan toimialan osuus kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan. Vuoden 2026 keskeisimmät toimitilainvestointihankkeet ovat vuoden aikana avautuva Håkansbölen kartanonmuseo sekä Jumbon kirjasto. Syksyllä 2026 valmistuu nuorten toimintakeskus Havukosken Hosantiellä sijaitsevaan kiinteistöön, johon tehdään sitä ennen korjauksia ja toiminnallisia muutoksia. Koillis-Vantaan liikuntahalli valmistuu loppuvuodesta 2026. Elmon uimahallin rakentaminen on käynnissä. Muuran ja Ojahaan liikuntahallien rakentamisvaiheet käynnistyvät. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen Oivallusten talon uudishankkeessa, Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeessa sekä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaushankkeessa tehdään toteutussuunnittelua.

Osana kaupunkitasoista tiedolla johtamisen kehittämisprojektia kehitetään myös toimialan tiedolla johtamista. Tiedolla johtaminen näkyy myös toimialan ICT-investointeissa, joissa muun muassa selvitetään kävijämäärien seuranta. Samoin palveluverkkosuunnittelun tueksi on tarkoitus laatia palveluverkon tilannekuvanäkymä, jota käsitellään uuden investointimallin mukaisessa suunnittelussa.

Avustusperiaatteita on päivitetty osana avustuskokonaisuuden ja –prosessin selkiyttämistä. Vuonna 2026 jatketaan avustusprosessin selkiyttämistä viestintää vahvistamalla ja avustusjärjestelmää kehittämällä. Avustusprosessin kehittämisellä tavoitellaan järjestöille selkeämpää ja helpompaa avustusten hakemista.

Toimiala vahvistaa ja tuottaa kuntalaisille turvalliset ja tasa-arvoiset palvelut. Palveluiden saavutettavuutta parannetaan entisestään niin, että ne olisivat yhä useamman vantaalaisen käytössä. Hyvillä ennakoiduilla ratkaisuilla vähennetään rikollisuutta, häiriökäyttäytymistä sekä vahingontekoa.

Tapahtumapalvelut ja niiden koordinointi ja kehitys keskitetään uuteen tapahtumatiimiin, jonka toiminta käynnistyy vuonna 2026. Tapahtumapalvelujen tavoitteena on tapahtumastrategian mukaisesti toimia tapahtumien mahdollistajana ja kaupunkitasoisena koordinoijana, joka kehittää ja tukee tapahtumien toimintamahdollisuuksia sekä tekee sidosryhmätyötä ja ylläpitää alan verkostoja.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta päättää myös kaupungin avustusten jakamisesta.

Tehtäväalueelle on varattu määrärahat lautakunnan menoihin. Lautakunta kokoontuu kuukausittain joko perinteisesti Vantaan kaupungintalolla, tai vaihtelevissa sijainneissa eri puolilla kaupunkia.

Päätettävien asioiden lisäksi lautakunta tutustuu kokouksissaan, seminaareissaan ja matkoillaan kaupungin sisäiseen toimintaan ja eri sidosryhmien toimintaan.

Valtuustokauden vaihtumisen myötä, uusi lautakunta on aloittanut toimintansa elokuussa 2025. Vuonna 2026 panostetaan erityisesti uuden lautakunnan perehtymiseen toimialan palveluihin ja toimitiloihin.

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut -yksikkö koostuu asiantuntijoista, jotka huolehtivat toimialalle keskitetyistä talous- ja hallintopalveluista, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä viestinnästä ja palvelumarkkinoinnista. Toimialan yhteisten palveluiden erityistehtäviä ovat järjestöyhteistyön ja avustusten valmistelun koordinointi, järjestötilojen toiminnallinen hallinnointi sekä vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin sijoittuvat myös kaupunkitasoiset tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuuden sekä tapahtumien kehittämisen ja koordinoinnin osalta. Toimialan yhteiset palvelut vastaavat Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallinnoinnista.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Yksikkö tuottaa toimialalle keskitetyt tukipalvelut palvelualueille, kaupungin johdolle ja päätöksentekoon. Yhteiset palvelut kehittää yhteisiä prosesseja ja käytäntöjä toimialalla ja varmistaa yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen.

Kaupunkitasoinen hyvinvointisuunnitelma valmistellaan kesään 2026 mennessä. Ehkäisevän päihdetyön verkostoja kehitetään, ja ehkäisevästä päihdetyöstä laaditaan suunnitelma osaksi hyvinvointisuunnitelmaa. Yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatketaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen osalta tavoitteena on kävijämäärän kasvattaminen sekä saunalipputulojen lisääminen. Kahvilapalvelut kilpailutetaan vuonna 2026, ja alueen investointitarpeet arvioidaan uudelleen.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen tavoitteena on vahvistaa Myyrmäen elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä, asukaslähtöistä kehittämistä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tarkoituksena on rakentaa palveluille tarkoituksenmukaiset ja toimivat tilat, ja huomioida järjestöjen tilatarve osana hanketta. Vuonna 2026 viedään eteenpäin palvelumuotoiluprojektia sekä Oivallusten talon suunnittelua.

Toimialan palveluverkkosuunnitelma laaditaan osana kaupunkitasoista suunnittelua vuonna 2026. Toimitilaverkon tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia valmistellaan investointiohjelman mukaisesti.

Toimialan tiedolla johtamista kehitetään erityisesti elinikäisen oppimisen palvelualueella ja kävijätiedon keruussa.

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on kehitetty 2022–2025 Osallistuva Vantaa – ohjelman mukaisesti yhteistyössä kaikkien toimialojen kanssa. Vuonna 2026 Osallistuva Vantaa-ohjelma ja toimialojen osallisuussuunnitelma päivitetään uuden strategian mukaisiksi. Tavoitteena on asukkaiden tyytyväisyys osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa, osallisuuden kokemuksen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden lisääminen. Henkilökunnan osaamista asukkaiden osallisuuden edistämässä ja asukaskuulemisen järjestämisessä tuetaan mm. koulutuksin.

Vuonna 2025 rekrytoitiin järjestöyhteistyöhön keskittynyt osallisuusasiantuntija ja vuonna 2026 tavoitteena on parantaa järjestöyhteistyön perusrakenteita kuten avustuksia, tiloja ja tilaisuuksia sekä kaupungin henkilökunnan järjestöyhteistyöosaamista.

Tapahtumatoiminnan kaupunkitasoista yhteistyötä ja koordinointia kehitetään uuden tapahtumastrategian mukaisesti. Tavoitteena on tapahtumajärjestäjiä palvelevan tapahtumatoimistopalvelun käynnistäminen sekä sisäisen ja ulkoisen tapahtumayhteistyön kehittäminen.

Viestintää kehitetään tiivistämällä yhteistyötä palvelualueiden kanssa toteuttamalla viestintä- ja markkinointisuunnitelmat. Tavoitteena on vahvistaa sisällöntuotantoa, palvelumarkkinointia ja viestinnän vaikuttavuutta sekä kehittää vaikuttavuuden arviointia.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palveluverkon kehittämisen osalta keskeisimmät yksikön koordinaatiossa olevat hankkeet ovat Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen kehittäminen ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hanke.

Kuusijärven palveluiden osalta toteutetaan palveluntuottajan kilpailutus. Palveluita kehitetään myös uuden kulunvalvonnan ja verkkokaupan käyttöönoton myötä. Esteettömän uimapaikan suunnittelu käynnistyy.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeessa edetään toteutussuunnitteluvaiheeseen, jonka toteuttaa VTK Kiinteistöt Oy. Samanaikaisesti palvelumuotoilua kehitetään edelleen osana hanketta.

Asukasosallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan yhteisöbudjetoinnin avulla. Uusi toimintamalli korvaa aiemman osallistuvan budjetoinnin, ja sen erityisenä tavoitteena on segregaaation ehkäisy nimetyillä suuralueilla. Kullekin alueelle varataan budjetti, jonka puitteissa voidaan toteuttaa yhteisöllisiä tapahtumia, toimintaa eri kohderyhmille sekä alueen toimintaa tukevia hankintoja. Lisäksi kehitetään Erätauco-dialogien ja digitaalisten alustojen hyödyntämistä, koulutetaan kaupungin henkilökuntaa ja vahvistetaan vaikuttamistoimielinten edustavuutta.

Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään ja siihen liittyvää viestintää parannetaan. Sähköisen avustusten hakujärjestelmän kehittäminen jatkuu. Järjestöjen toimitilojen tukimallin uudistamisella pyritään kehittämään yhtenäinen, läpinäkyvä ja saavutettava toimintatapa järjestöjen tilatarpeiden tukemiseksi.

Toimialan viestintätiimiin rekrytoidaan tapahtuma-asiantuntija, jonka vastuualueeseen kuuluu tapahtumatoiminnan kehittäminen kaupunkitasoisesti. Lisäksi markkinointiresursseja kohdennetaan entistä vahvemmin tapahtumamarkkinoinnin ja suurten tapahtumien kumppanuus- sekä markkinointiviestinnän kehittämiseen. Markkinointitukisopimusten uudistus toteutetaan osana tapahtumatoiminnan kehittämistä.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus

Vantaan Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on taiteen, kulttuurin, historian ja lukutaidon asiantuntijaorganisaatio. Se vastaa kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta sekä monipuolista käyttöä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia henkiseen ja sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen.

Vantaan monimuotoistuvan väestön kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden lisäämistä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet väestön kasvun kanssa samassa suhteessa, kuten ei myöskään henkilöstömäärä. Tästä syystä palveluita ei ole tasaisesti tarjolla kaikilla alueilla eikä kaikille käyttäjäryhmille, mutta kulttuuripalveluiden tasaista alueellista saavutettavuutta pyritään edistämään toimintaa kehitettäessä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Vantaa on kasvupaineistaan ja vähäisemmistä resursseistaan huolimatta virkeä ja uudistusvoimainen kulttuurikaupunki, jolla on monipuolinen ja rikas historia sekä uniikkeja kulttuurikohteita. Kuvataiteen saralla taidemuseo Artsin ja sen laajan julkisen taiteen kokoelmien ohella muita merkittäviä arjen rikastuttajia ovat Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo Hakunilan suuralueella ja Risto Vilhusen veistospuisto Sotungissa.

Molemmat veistospuistot ovat valtakunnallisesti ainutlaatuisia ja henkilöityvät niissä asuneisiin ja työskennelleisiin taiteilijoihin. Vantaan kaupunki haluaa kehittää molempien kohteiden toimintaa avustusten, tiiviin yhteistyön ja ulkopuolisen hankerahoituksen turvin. Veistospuistot ovat lumovoimaisia, mutta heikosti tunnettuja ja siksi Vantaa kehittää myös molempien kohteiden viestintää ja markkinointia, jotta niiden valtakunnallinen tunnettuus ja kävijämäärät kasvaisivat.

Kaupunkilaisten kulttuurielämää monipuolistaa muiden toimijoiden ja festivaalien ohella kolme ammattimaisesti korkeatasoista esittävän taiteen tahoa, Vantaan Viihdeorkesteri, Tanssiteatteri Raatikko ja Vantaan teatteri, jotka nauttivat kaupungin merkittävien toiminta-avustusten lisäksi myös valtionosuusrahoitusta (vos). Vantaan Viihdeorkesteri, jonka kotisali on Kulttuuritalo Martinuksessa, tunnetaan korkeasta taiteellisesta tasostaan ja yhteistyöstään tunnettujen kotimaisten solistien ja kapellimestarien, mutta myös ulkomaisten artistien kanssa.

Tikkurilassa, Silkkitehtaan tiloissa toimivat Raatikko ja Teatteri Vantaa tarjoavat teatterikokemuksia sekä aikuisille että nuorille ja lapsille. Molemmilla teattereilla on useiden vuosikymmenten mittainen historia, uskollinen yleisö ja ainutlaatuinen asema vantaalaisen kulttuurikentän rikastuttajina.

Vantaa houkuttelee aktiivisesti myös kotimaisia ja ulkomaisia matkailijoita kaupunkiin kulttuurimatkailun, liikematkailun ja suur tapahtumien avulla. Yhteistyötä elinvoimapalvelujen (Business Vantaa) kanssa tiivistetään, jotta kulttuuri- ja kirjastopalvelujen tarjonta vahvistuisi tulevina vuosina. Yhteistyö kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kanssa on myös tärkeää, jotta Vantaalla järjestetään jatkossakin yleisöjä kiinnostavia suur tapahtumia. Kulttuurikohteiden määrä ja aktiivinen tapahtumatoiminta lisää myös Vantaan kaupungin veto- ja pitovoimaa uusien ja nykyisen asukkaiden keskuudessa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Jumbon kirjasto avataan vuonna 2026. Jumbosta luodaan saavutettava sivistyksen keidas asukkaille ja lisäksi kirjasto vahvistaa Vantaan kaupungin näkyvyyttä. Myös muut tilahankkeet ovat työn alla ja vuonna 2026 valmistellaan Tikkurilan kirjaston remonttia.

Pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen yhteistyö jatkuu vahvana kirjastojärjestelmän uudistamisen myötä. Uuden kirjastojärjestelmän hankinnalla tavoitellaan entistäkin parempaa asiakaskokemusta ja kirjastojen toiminnan tehostamista.

Lukutaitotyö jatkuu aktiivisena yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa sekä hankkeissa. Vuosina 2026–27 kirjasto keskittyy erityisesti alakouluikäisten lasten ja heidän perheidensä tavoittamiseen.

Taidemuseo Artsin vuosi 2026 sisältää lukuisia julkisen taiteen hankkeita, kuten Ratikan, Tikkurilan osaamiskampuksen sekä Muuran yhtenäiskoulu, liikuntahalli ja päiväkotit -hankkeiden taidekokonaisuudet. Talousarvio kattaa myös uuden julkisen taiteen konservaattorin toimen Artsille, joka auttaa kasvavan teosmäärän hoidossa sekä sisäisen tarkastuksen määräämien inventointien toteuttamisessa.

Kaupunginmuseon toiminta uudistuu monella osa-alueella vuoden 2026 aikana. Håkansbölen kartanoalueella avataan kartanomuseo peruskorjattuun päärakennukseen. Ympärivuotinen museokohde palvelee niin kaupunkilaisten virkistyspaikkana kuin seudullisena matkailukohteena. Tikkurilan toimipisteessä avataan vuoden lopulla pysyvä historianäyttely juhlavuoden valtuustopäätöksen mukaisesti. Jotta näyttelylle saadaan tilat, siirtyy toimisto museorakennuksesta toisiin tiloihin. Myös kaupunginmuseon kokoelmat muutetaan Hiekkaharjun koulun kellarikerroksesta Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskukseen. Lisäksi kokoelmahallintajärjestelmä kilpailutetaan vuoden aikana.

Vantaalla on kolme lastenkulttuurikeskusta: Toteemi Myyrmäessä, Pessi Tikkurilassa ja Pyykkitupa Hakunilassa. Niissä toteutetaan näyttelyitä, esityksiä, työpajoja, harrastustoimintaa ja tapahtumia. Niiden kautta varmistetaan myös lastenkulttuurin alueellinen saavutettavuus.

Vantaan kulttuurilapset -toimintaa kehitetään edelleen, jotta jokainen Vantaalle syntyvä lapsi vanhempineen pääsee maksuttomien kulttuuripalveluiden piiriin. Toiminnan keskeiset tavoitteet ovat perheiden hyvinvoinnin lisääminen sekä asukkaiden kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen. Toimintaan saadaan mukaan vuonna 2026 jo 4. ikäluokka ja se palvelee kaikkia vantaalaisia 0-3-vuotiaita perheineen.

Tempo-orkesteritoiminta on keskeinen osa lasten ja nuorten kulttuuripalveluita, ja sen avulla kehitetään saavutettavaa musiikin harrastustoimintaa seitsemässä peruskoulussa koulupäivän yhteydessä. Tempo-orkestereita kehitetään tavoittamaan yhä enemmän lapsia ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei

muuten olisi mahdollista. Orkesterien rinnalla toimivat myös muut Tempo-pedagogiikkaa hyödyntävät toimintamuodot, kuten Tempo-kuorot ja Tempo-valinnaisaine.

Tapahtumatoimintaa kehitetään suunnitelmallisesti yhdessä kaupunkilaisten, kaupungin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiukasta taloustilanteesta huolimatta tavoitteena on tuottaa yhteisöllisiä, monikielisiä ja osallistavia tapahtumia kaikille kaupunkilaisille vähintään vuoden 2025 tasoisesti.

Kulttuuritalo Martinuksen, Lumosalin, Mosaiikkisalin ja Kino Myyrin ohjelmatoimintaa kehitetään siten, että ne huomioivat sekä lähiyhteisön tarpeet matalan kynnyksen tapahtumiin että kaupunkitasoiset tavoitteet tuoda Vantaalle korkeatasoisia kulttuurielämyksiä.

Martinuksen toiminta muuttuu uuden tapahtumapuiston myötä ympärivuotiseksi. Tämä mahdollistaa maltillisen tulotavoitteen noston. Lumosalissa hyödynnetään talon uusittua tekniikkaa elokuvien ja valotaiteen esittämisessä ja pyritään tulotavoitteen nostoon ohjelmastrategiaa kehittämällä. Mosaiikkisalin tunnettuutta tapahtumatilana vahvistetaan.

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Palvelualueen perustehtäviin kuuluvat myös työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan järjestäminen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen liikunnan kehittäminen, koululaisten uimaopetus, kuntalaisten elintapaneuvontapalvelut sekä moninaiset hankekokonaisuudet.

Liikuntakäyttäytyminen ja terveystottumukset alkavat muotoutua jo varhaisella iällä ja fyysiseen aktiivisuuteen sekä palveluiden käyttöön vaikuttavat tekijät vaihtelevat eri-ikäisillä. Tämän vuoksi liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritään hyödyntämään enenevissä määrin ennaltaehkäisyä, elinkaariajattelua sekä fyysisesti passiivisten aktiivista palveluohjausta.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja seurojen käyttöön. Liikunnan palvelualueen tilavarauskysikkö hallinnoi palvelualueen tilojen ohella päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilojen vapaa-ajan käyttöä ja hoitaa toimialan keskitettyjä tilavarauspalveluita. Liikunnan palvelualue toimii myös aktiivisena yhteistyökumppanina liikunta- ja urheilutapahtumien järjestäjätahojen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tavoitteena on luoda edellytyksiä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Työtä tehdään Liikkumisohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden kautta. Työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan painopisteenä on palvelutarjonnan lisääminen ikääntyneen väestönosan kasvaessa. Keskeisenä painopisteenä on myös ennaltaehkäisevien elintapaneuvontapalveluiden lisääminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lasten ja nuorten osalta aikaisempina vuosina käynnistettyä yhteistyötä esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä hyvinvointialueen kanssa jatketaan ja tiivistetään edelleen.

Vahvistamme koko elämänkaaren vaiheet kattavaa palvelukokonaisuutta hyödyntäen hankerahoitusta kehitystyössä sekä jalkauttaen toimiviksi osoittautuvia toimintamalleja. Kasvatuksen ja opetuksen kanssa yhteistyössä toteutettuja liikkuvan päiväkodin, koulun ja opiskelun kokonaisuuksia jatkokehitetään. Kehittämishankkeiden ja harrasteliikunnan kohdeavustuksen kautta pyritään synnyttämään uusia matalan kynnyksen harraste- ja perheliikuntamahdollisuuksia. Kaupunki tunnistaa vahvemmin matalankynnyksen harrastustoiminnan erilaiset tarpeet ja kohderyhmät sekä mahdollistaa myös kilpatason ulkopuolisen eli niin sanotun ”höntsä-harrastamisen” tarpeet lapsilla, nuorilla ja perheillä. Matalan kynnyksen harrastusliikunnan järjestämisestä tuetaan tilahuojennuksin ja kohdeavustuksin. Avustusten hakuprosessia sujuvoitetaan uudistamalla palvelualueen avustusperiaatteita.

Liikunnan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähipalveluita ja alueellisia palveluita tuottamalla. Kehittämistä ohjaa liikuntapaikkasuunnitelma. Vuoden 2025 aikana laaditaan uusi, vuosia 2026-2035 koskeva liikuntapaikkasuunnitelma. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja -paikkojen rakentamishankkeisiin, koulujen ja päiväkotien pihojen liikuntamahdollisuuksien kehittämiseen, nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin, Tikkurilan urheilupuiston kehittämiseen sekä Elmon ja Kivistön urheilupuistojen suunnitteluun. Liikuntakiinteistöt alkavat olla elinkaareltaan peruskorjauksen tarpeessa ja tämä tuo paineita tulevien vuosien investointitarpeeseen.

Tavoitteena on, että jokaiselta asuinalueelta löytyy monipuolinen ulkoliikuntapaikka, jossa viihtyvät sekä lapset että aikuiset. Koillis-Vantaan liikuntahalli valmistuu loppuvuodesta 2026. Elmon uimahallin rakentaminen on käynnissä. Muuran ja Ojahaan liikuntahallien rakentaminen käynnistyy. Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeessa tehdään toteutussuunnittelua. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia. Yksityisen Elmon jäähallin valmistelu jatkuu. Tavoitteena on, että halli avautuu käyttöön vuoden 2026 aikana.

Liikunnan palvelualue on vuosittain mukana toteuttamassa ja mahdollistamassa olosuhteita luomalla erilaisia liikunta-, kulttuuri- ja muita yleisötapahtumia Vantaalla. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa, vapaa-ajan palveluita ja kaupunkia kohtaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden saavutettavuuden parantamista. Liikuntapalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin kaupungin asukasmäärä ja tarpeet. Tästä syntynyt jatkuva tehostamisen tarve aiheuttaa kuormittumista ja palveluiden saatavuuden heikkenemistä.

Liikuntapaikkojen palveluverkko laajenee, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan hoidettavan kokonaisuuden kunnossapito- ja palvelutarvetta. Vantaalla on kasvava tarve uusille liikuntaolosuhteille ja nämä joudutaan toteuttamaan pääasiassa yksityisinä. Liikuntapalvelut tukee uusien yksityisten liikuntaolosuhteiden syntymistä neuvonnan keinoin. Uudet yksityiset liikuntatilat lisäävät painetta seuroille jaettavan tilojen vuokratuen määrärahan korottamiselle. Erityisryhmien liikuntamahdollisuuksia parannetaan toteuttamalla soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelmassa määriteltyjä toimenpiteitä.

Liikkuva opiskelu -toiminnassa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevän elintapaneuvonnan – hyvinvointivalmennuksen – toteuttamiseen ja jatkokehittämiseen. Liikkuva koulu -toiminnassa kehitetään peruskoulun Move!-mittauksien prosessia hyödynnettäväksi yläkoulun liikuntaneuvonnan toteuttamisessa. Tavoitteena on myös välituntiliikunnan kehittäminen sekä harrastustoiminnan ja liikunnan harrastuspolkujen luominen.

Varhaiskasvatuksen opetusryhmille tarjottavaa motoristen perustaitojen kehittymiseen liittyvää Taitis-toimintaa pyritään laajentamaan.

Elintapaneuvonnan palvelukokonaisuuden osalta käyttöön otetaan liikuntaneuvonnan mallit perheille, erityisryhmille (toimintarajoitteiset henkilöt), ikääntyneille sekä tehostetaan kutsuntojen kautta kutsuntaikäisten ohjautumista liikuntaneuvonnan palveluihin.

Lasten uimataidon ja vesipätevyyden kehittämistoimenpiteitä jatketaan parantamalla uinninopetuksen järjestämistä esiopetuksessa ja peruskoulussa sekä tiivistämällä yhteistyötä paikallisten seurojen kanssa lasten vapaa-ajalla tapahtuvan uimataidon oppimisen edellytysten parantamiseksi.

Liikunnan palvelualueen tiedolla johtamista kehitetään ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan digisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin tilavarauspalvelua kehitetään yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa ja tilavaraustilasto kehitetään kilpailutetaan.

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikkumisohjelmassa määritettyjen kaupunkitasoisten toimenpiteiden tavoitteiden toimeenpanon koordinoinnista yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden kanssa.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tehtävänä on eri keinoin lisätä vantaalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea erityisesti nuorten kasvua ja kehitystä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden keskeisin työväline on kuntalaisten kohtaamistyö, jota tehdään mm. nuoriso- ja asukastiloilla, oppilaitoksissa ja kouluissa, kaduilla ja ostoskeskuksissa jalkautuen sekä esimerkiksi nuorten työpajoilla ja etsivän nuorisotyön palveluissa. Palvelualue tukee myös eri tavoin vantaalaisia yhteisöjä ja järjestöjä, koordinoi kaupunkitasoisesti vapaaehtoistoimintaa, valmistelee järjestöjen taloudellisia avustuksia sekä kehittää järjestöjen välistä yhteistyötä. Yhteinen pöytä ylläpitää hävikkiterminaalia ja yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa laajassa verkostossaan. Lisäksi palvelualue järjestää lakisääteistä rikos- ja riita-asioiden sovittelua.

Nuoriso- ja yhteistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina asukkaiden tarpeista ja toiveista käsin ja on pääosin kaikille avointa ja maksutonta. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa on myös kehitetty yksilöllisemmin kohdennetumpaa toimintaa vastaamaan nykyisiin yhteiskunnallisen tilanteen synnyttämiin palvelutarpeisiin. Mm. erityisnuorisotyöllä ja yksilövalmennuksella tavoitellaan erityisesti niitä nuoria, joilla on tarve yksilöllisemmälle ammatilliselle tuelle. Kohdennetussa katutyössä kohderyhmänä taas ovat rikoksilla oireilevat nuoret.

Viimeaikaiset toimintaympäristön aiheuttamat haasteet ilmenevät palvelualueen eri toiminnoissa monin tavoin. Polarisaation ja huono-osaisuuden kasautuminen on aiheuttanut kehityskulkuja, joissa pahoinvointi kasaantuu jatkuvasti enemmän samoille asuinalueille. Vantaa on monien tilastojen näkökulmasta muita kuusikkokuntia hankalamassa tilanteessa, mikä luo tietyille asuinalueille entistä vakavampia seurauksia. Huolestuttavimpia ilmiöitä ovat kasvanut nuorisorikollisuus sekä työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten huomattavan suuri määrä. Myös viime aikoina kasvanut työttömyys, ihmisten heikentynyt taloustilanne sekä lisääntyneet mielenterveysongelmat ja päihteiden käytöstä aiheutuvat sosiaaliset ongelmat haastavat palveluallueta jatkuvasti. Monien järjestöjen ja paikallisten yhdistysten taloudellinen tilanne on myös heikentynyt, mikä entisestään kaventaa asukkaille tarkoitettujen tukimuotojen tarjontaa ja lisää kunnan tarjoaman tuen tarvetta.

Kaupungin nopea kasvutahti, nuorten määrän lisääntyminen sekä asuinalueiden eriytyvä kehitys haastaa tällä hetkellä palvelualueen toimintoja. Asukkaiden palvelutarpeet ovat aiempaan enemmän paikallisia ja poikkeavat toisistaan. Tiettyjen asukasryhmien tavoittaminen on aiempaa haastavampaa, ja mm. ulkomaalaistaustaisen väestön asumisen kasaantuminen tiettyihin kaupunginosiin pakottaa miettimään uusia lähestymistapoja ja palveluiden toteuttamismalleja. Monien asukkaiden sosiaaliset ongelmat ja yksinäisyys ovat syventyneet.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut pyrkivät vastaamaan näihin haasteisiin mm. kaupunginosissa tehtävän yhteistyön, etsivän ja jalkautuvan työn, erityisnuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan keinoin. Yhteistyön tiivistäminen eri yhteistyökumppaneiden kanssa niin kaupungin sisällä kuin laajemminkin on nykytilanteessa välttämätöntä. Tulevina vuosina palvelualue on keskeisesti mukana uudessa kaupunkitasoisessa aluemallissa ja sitoutunut toimimaan sen myötä entistä vahvemmin alueellisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Uudenlainen asuinalueitasoinen kehittäminen vastaa hyvin viime vuonna nuoriso- ja yhteisöpalveluissa luotua visiota, jota palvelualueella on lähdetty toteuttamaan.

Asukkaiden kasvaneet palvelutarpeet pakottavat palvelualueen myös priorisoimaan ja kohdentamaan palveluita ja resursseja selkeämmin tietyille alueille. Uhka- ja väkivaltatilanteet sekä erilaiset järjestyshäiriöt ovat kasvaneet merkittävästi palvelualueen eri toiminnoissa. Myös jalkautuvassa nuorisotyössä väkivallan uhka on usein läsnä, ja haastavia asiakastilanteita on paljon myös nuorisotiloilla ja etsivässä nuorisotyössä. Palvelualueella on pohdittu eri keinoja, joilla toiminta pysyisi edelleen riittävän turvallisena säilyttäen

kuitenkin toiminnan avoimen luonteen. Henkilöstön työturvallisuuden ja jaksamisen turvaamiseksi on jatkossa tarpeen rajata avointa toimintaa ja joitakin palveluita aiempaa enemmän.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden uusi visio valmistui alkuvuonna 2025 ja sitä on lähdetty toteuttamaan suunnitelmallisesti. Visio sisältää neljä palvelualueen toimintaa ohjaavaa keskeistä toimintaperiaatetta sekä poikkileikkaavana teemana panostuksen selkeään ja saavutettavaan viestintään. Palvelualueen toiminta on aina tarvelähtöistä ja tavoitteellista. Oleellista on toimintaa suunniteltaessa tunnistaa erilaiset ilmiöt ja palvelutarpeet, joihin nuoriso- ja yhteisöpalveluilla halutaan vaikuttaa. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa tuetaan asukkaiden hyvinvointia ensisijaisesti kaupunkikulttuurin keinoin. Toiminnan keskeinen tavoite on mahdollistaa ihmisten ja yhteisöjen välisiä kohtaamisia, tukea näiden omaa toimijuutta ja siten mahdollistaa positiivisia muutoksia sekä yksilöissä että yhteisöissä.

Palvelualueen vuoden 2026 tavoitteina on uuden kaupunkitasoisen aluemallin hyödyntäminen ja oman johtamisrakenteen kehittäminen sen edellyttämällä tavalla. Lisäksi tavoitteena on kehittää palvelualueen sisäistä johtamismallia mahdollistamaan paremmin horisontaalinen työskentely ja palvelualueen sisäinen palveluyksiköinen välinen yhteistyö. Asukas- ja nuorisotilojen osalta tavoitteena on edetä kohti yhteiskäyttöisempiä tiloja mm. Martinlaakson yhteisötilapilotin avulla. Tilojen monipuolista käyttöä helpotetaan myös rakentamalla palvelualueen sisällä selkeämpää tilannekuvaa tilojen käyttöasteesta ja käyttötarpeista. Avustettavien järjestöjen välistä yhteistyötä tuetaan mahdollistamalla eri tavoin järjestöjen kohtaamiset ja vuoropuhelu. Alueellisten yhteisöjen kuten paikallisten yhdistysten toimijuutta tuetaan yhteistyössä osallisuustiimin kanssa olemalla mukana yhteisöbudjetin toteutuksessa. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden liikkuvuutta lisätään pilotoimalla palveluiden jalkautumista yhdessä uusille alueille. Palveluiden saavutettavuutta lisätään kokeilemalla uusia vertaisohjattuja toimintamuotoja eri ikäisten ihmisten kanssa. Lisäksi tavoitteena on olla aktiivisesti mukana asuinalueiden yhteisöjen toiminnassa mm. osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja niiden organisointiin.

Alueellisessa nuorisotyössä keskitytään perustyöhön nuorisotiloilla sekä jalkautuvassa nuorisotyössä. Alueellista nuorisotyötä haastaa erityisesti joidenkin nuorisotilojen huono kunto. Ainakin kaksi nuorisotilaa on ollut syksyn 2025 aikana väistötiloissa sisäilmaongelmien vuoksi, ja tavoitteena on siirtää Myyrmäen nuorisotila uusiin väistötiloihin alkuvuodesta 2026. Myös Hakunilan ja Hiekkaharjun nuorisotilojen kuntoa selvitetään. Yhteistyötä HelsinkiMissio ry:n kanssa jatketaan Myyrmäessä toimivan GettoGymin toiminnan vakiinnuttamiseksi. Uutena avauksena nuorisotyössä edistetään nuorten toimintakeskuksen perustamista ja toiminnan käynnistymistä Havukoskelle yhteistyössä Me-säätiön kanssa. Vantaa on mukana valtakunnallisessa nuorisoalan osaamiskeskuksessa, jonka tavoitteena on yhdenvertaisuuden edistäminen nuorisoalalla mm. koulutuksen keinoin. Osaamiskeskuksen rahoitus jatkuu vuoden 2026 loppuun.

Nuorten aikuisten palveluissa näkyy nuorten heikentynyt työllisyystilanne ja sen myötä lisääntyneet palvelutarpeet. Etsivän nuorisotyön tarve on kasvanut edelleen vuoden 2025 aikana ja palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan myös 2026 säilyttämällä etsivän nuorisotyön resurssit vähintään nykytasolla. Nuorten aikuisten palveluissa tavoitteena on vahvistaa nuorten työpajatoiminnan ja yksilövalmennuksen asemaa osana nuorten työllistymistä tukevia palveluita. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa tiivistetään edelleen eri tavoin osana NEET –toimenpideohjelman toteuttamista sekä syksyn aikana laadittavan työllisyysohjelman myötä. Katutyössä jatketaan toimintamallin kehittämistä mm. Laurea – ammattikorkeakoulun kanssa toteutettavan yhteistyöhankkeen avulla.

Yhteisöpalveluissa vuoden 2026 aikana on tarkoitus kehittää uudenlainen tuetun työllistämisen malli, jossa hyödynnetään aiempia hyviä kokemuksia palkkatuella työllistämisestä. Uudella mallilla haetaan vaikuttavuutta heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämispolkuihin. Martinlaakson yhteisötilan avaaminen ja toiminnan käynnistyminen on yksi keskeisimmistä yhteisöpalveluiden vuoden 2026 tavoitteista. Yhteisötilasta pyritään kehittämään toimintapaikka, jossa kaupungin eri toimijat, järjestöt ja asukkaat käyttävät tilaa mahdollisimman monipuolisesti. Sovittelutoimiston siirtymistä oikeusministeriön hallinnonalalle Oikeuspalveluvirastoon valmistellaan vuoden 2026 aikana. Yhteisessä pöydässä jatketaan yritys-yhteistyön, hävikkiruokainnovaatioiden sekä ruoka-apuverkoston kehittämistä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa on myös tarkoitus selkeyttää järjestöavustuskokonaisuutta ja lisätä järjestöille annettavaa tukea erityisesti järjestöjen välisen yhteistyön kehittämiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen keskeisimmät muutokset liittyvät talouden tasapainottamisen edellyttämään palveluverkon tiivistämiseen. Mahdolliset muutokset tulevat koskemaan erityisesti asukastiloja, ja joistakin asukastiloista luopumista sekä toiminnan keskittämistä tietyille asuinalueille. Katrinebergin kartanon käytöstä asukastilana luovutaan. Sisäilmahaasteiden vuoksi muutoksia joudutaan todennäköisesti tekemään myös joihinkin nuorisotiloihin, jotka siirtynevät väistötiloihin vuoden 2026 aikana. Vuoden 2026 aikana käynnistyy aktiivisemmin myös peruskorjatun Vernissan toiminta ja keväällä on tavoitteena järjestää tilassa mm. Nuorikulttuuri2026 –tapahtuma. Myymäessä valmistaudutaan Oivallusten talon rakentumiseen ja sen edellyttämään uuden toimintakonseptin luomiseen.

Alueellisessa nuorisotyössä tehdään mahdollisesti muutoksia nuorisotilojen aukioloaikoihin, jotta työvuorosuunnittelu mahdollistaisi paremmin henkilöstöresurssien hyödyntämisen. Koulunuorisotyön kehittäminen Avin rahoituksella jatkuu vielä vuoden 2026 aikana. Yhteistyössä Me-säätiön kanssa kehitetään Havukoskelle avautuvan nuorten toimintakeskuksen konseptia. Tavoitteena on luoda alueen lapsille ja nuorille hyvinvointia tarjoamalla uudenlaista yhteisöllistä, sitouttavaa ja osallistavaa vapaa-ajan toimintaa.

Nuorten työpajatoiminnan kehittämisessä keskeisenä tavoitteena on kuluvalle hankekaudella erityisesti vieraskielisten nuorten tavoittaminen ja työllistymisen tukeminen. Työpajatoiminnassa valmistaudutaan myös mahdolliseen lakimuutokseen liittyen kuntouttavan työtoiminnan palauttamiseen kunnan vastuulle. Lakimuutokset toimeentulotuen rahoitusvastuista edellyttävät kunnalta jatkossa vahvempaa yhteistyötä NEET –nuorten tavoittamiseksi ja ohjaamiseksi riittävän varhaisessa vaiheessa palveluiden piiriin. Tähän liittyen yhteistyön tiivistämistä jatketaan hyvinvointialueen, toisen aseteen koulutuksen sekä työllisyyspalveluiden kanssa. Oppilaitosnuorisotyötä kehitetään Avin rahoituksen turvin vielä vuoden 2026 aikana. Kehittämisen pääpaino on nuorten vapaa-ajantoiminnan tukemisessa ja siihen liittyvän vertaistoiminnan kehittämisessä.

Yhteisöpalveluissa erityisenä kehittämiskohteena on uuden tukityöllistämismallin luominen osaksi Yhteisen pöydän ja asukastilojen toimintaa. Tavoitteena on, että tukityöllistettävät työllistyisivät mahdollisimman hyvin myös pysyville työmarkkinoille. Yhteisessä pöydässä jo hyvin käynnistyneellä yritys-yhteistyöllä voisi tässä olla jatkossa merkittävämpi rooli. MEK –rahoituksen päättyessä Yhteisöpalveluihin palkataan kaksi uutta yhteisötyöntekijää jatkamaan yhteisökehittäjien tekemää alueellista yhteisötyötä. Yhteisökehittäjät voivat toimia uuden aluemallin käytännön työssä koordinaattoreina.

Vuonna 2025 käynnistynyt Asunto kaikille –hanke yhdessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatkaa työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoden 2026 aikana. Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi jatketaan myös asumisneuvontatyötä Varken rahoituksella sekä selvitetään asumisneuvonnan kustannusvaikuttavuutta jo syksyllä 2025 käynnistyvällä tutkimushankkeella.

Kehittämishankkeet vuonna 2026:

- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (AVI)
- Nuorten aikuisten yhdenvertaisuuden ja osallisuuden tukeminen (AVI)
- Ala-asteella tapahtuvan koulunuorisotyön kehittämishanke (AVI)
- Oppilaitosnuorisotyön kehittäminen toisella asteella (AVI)
- Etsivä nuorisotyö Vantaalla (AVI)
- Wau mikä mahis! (AVI)
- Asumisneuvonta (Varke)
- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen liittyvä Asunto kaikille -hanke yhteistyössä HVA:n kanssa (YM)
- Ruoka-avun valtionavustushanke (THL)
- Yhdenvertaisuuden nuorisoalan osaamiskeskus (OKM)

Elinikäinen oppiminen

Toiminnan kuvaus

Elinikäisen oppimisen palvelualue vastaa Vantaalla vapaan sivistystyön, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajakoulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä Harrastusten Vantaan järjestämisestä ja kehittämisestä. Palvelukokonaisuus tukee lasten ja nuorten tavoitteellista taide- ja kulttuurikasvatusta sekä tarjoaa perusopetuksen oppilaille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän jälkeen.

Lisäksi palvelualue vastaa taiteen perusopetuksen avustusvalmistelusta sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston kautta jaettavasta harrastustuesta, joka mahdollistaa pienituloisten perheiden lasten osallistumisen maksullisiin harrastuksiin. Näin vahvistetaan yhdenvertaisuutta, ehkäistään segregatiota ja lisätään hyvinvointia.

Toiminta kasvattaa kunnan veto- ja pitovoimaa sekä vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa eri ikäryhmissä. Elinikäisen oppimisen ja kulttuuriharrastusten saavutettavuus tekee Vantaasta houkuttelevan ja inhimillisesti kestäväen kaupungin asua ja kehittyä.

Vantaan aikuisopisto on yksi Suomen suurimmista kansalaisopistoista. Se järjestää vuosittain noin 2 300 kurssia lähes 40 toimipisteessä eri puolilla Vantaata noin 45 000 osallistujalle. Kurssitarjonta tukee kaupunkilaisten osaamista, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Aikuisopisto tarjoaa mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, yhteisöllisyyteen ja laadukkaisiin kohtaamisiin. Opistossa työskentelee noin 40 vakituista työntekijää ja 400 tuntiopettajaa vuosittain. Kurssitarjontaa kehitetään asiakaspalautteen perusteella, ja sähköisiä palveluita parannetaan jatkuvasti. Vapaan sivistystyön opetuksessa jatketaan opintopistekurssien kehittämistä. Näiden kurssien kautta hankittu osaaminen voidaan kirjata valtakunnalliseen KOSKI-tietovarantoon, jolloin opiskelija voi hyödyntää suorituksia myös tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Tämä sujuvoittaa ja joustavoittaa yksilöllisiä opintopolkuja.

Maahanmuuttajakoulutus ja aikuisten perusopetus edistävät kotoutumista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Aikuisopiston suomi toisena kielenä -kursseille osallistuu vuosittain yli 7 000 henkilöä, ja opetusta tarjotaan eri tasoilla, myös etänä. Opisto järjestää myös yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita ja kehittää toimintaa Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemien hankkeiden avulla.

Aikuisten perusopetus tarjoaa noin 180 opiskelijalle mahdollisuuden suorittaa peruskoulu ja jatkaa toiselle asteelle. Koulutuksen tarve kasvaa Vantaalla. 1.8.2025 alkaen koko kaupungin aikuisten perusopetus on keskitetty Aikuisopistolle, mikä tukee palveluiden yhtenäisyyttä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Taiteen perusopetus tarjoaa tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta Opetushallituksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetus antaa valmiuksia itseilmaisuuksiin sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Vantaan musiikkiopisto antaa musiikin laajan ja yleisen oppimäärän mukaista opetusta pääasiassa lapsille ja nuorille. Vuosittain opetuksessa on noin 2 000 oppilasta, ja opetustunteja kertyy yli 50 000. Opisto järjestää vuositasolla yli 200 konserttia ja tapahtumaa, jotka tavoittavat lähes 16 000 kävijää. Soiton- ja laulunopiskelijoita on noin 1 200 ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa noin 700 lasta. Avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperusteista opetusta noin 1 600 tuntia vuodessa. Opisto toimii 15 toimipisteessä, mukaan lukien ruotsinkielinen opetusyksikkö.

Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta viidessä toimipisteessä eri puolilla kaupunkia. Oppilaita on noin 850 ja opetustunteja noin 6 600 vuodessa. Lisäksi järjestetään noin 40 viikonloppukurssia, joihin voivat osallistua myös perheet. Kuvataidekoulu on oppilasmäärältään Suomen toiseksi suurin ja tarjoaa matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia. Opetus tukee itseilmaisua ja valmiuksia hakeutua alan jatko-opintoihin.

Oppilaaksi taiteen perusopetukseen pääsee matalalla kynnyksellä ja tavoitteena on tarjota oppilaspaikka kaikille hakemuksen lähettäneille. Myös vapaaoppilaspaikkoja on mahdollista hakea.

Harrastusten Vantaa järjestää lasten ja nuorten toiveisiin perustuvaa, maksutonta ja laadukasta harrastustoimintaa heti koulupäivän jälkeen kouluissa ja niiden lähellä. Toimintaan osallistuu vuosittain yli 6 000 oppilasta noin 300 harrastusryhmässä. Toiminta on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia.

Harrastustoiminta lisää lasten ja nuorten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, ehkäisee yksinäisyyttä ja eriytymistä sekä rakentaa myönteisiä yhteisöjä. Juhlarahaston harrastustuki varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus sitoutua mieluiseseen pitkäjänteisyyttä edellyttävään harrastukseen taustasta riippumatta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Painopisteet vuonna 2026:

- Maahanmuuttaja- ja kotoutumiskoulutusten uudelleen organisointi
- Valmistautuminen taiteen perusopetuksen lainsäädäntömuutoksiin
- Saavutettavien harrastuspolkujen muodostaminen ja kuvaaminen
- Tiedolla johtamisen kehittäminen

Uusi kotoutumislaki velvoittaa kuntia järjestämään kotoutumiskoulutusta kasvavaan tarpeeseen. Yhteistyössä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa toteutetaan esimerkiksi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksia, jotka edellyttävät aiempaa joustavampia ja yksilöllisempiä toteutusmalleja. Myös suomi toisena kielenä -opetusta kehitetään saavutettavammaksi ja sujuvammaksi eri taitotasot ja elämäntilanteet huomioiden.

Kotouttamistyön koordinoitua vahvistetaan, kun uusi palveluesihenkilö aloittaa tehtävässään 2026. Hän vastaa koulutustiimin toiminnan kehittämisestä ja yhteistyön tiivistämisestä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa, tavoitteena entistä yhtenäisempi ja vaikuttavampi kokonaisuus.

Vuonna 2026 valmistaudutaan taiteen perusopetuksen lainsäädäntöuudistukseen, joka tulee voimaan vuonna 2027. Laki selkeyttää järjestämisvastuita erityisesti yksityisten toimijoiden osalta ja tuo lisää joustoa opetuksen toteutukseen. Samalla kehitetään opettajien osaamista: ryhmäopetuksen pedagogiikkaa vahvistetaan ja pyritään entistä parempaan oppilaiden erilaisten taustojen huomioimiseen opetustilanteissa.

Vuonna 2026 kehitetään harrastuspolkuja, jotka tukevat lasten ja nuorten saavutettavaa ja pitkäjänteistä harrastamista. Tavoitteena on, että jokainen löytää mielekkään harrastuksen, jota voi jatkaa eri elämänvaiheissa. Harrastuspolut rakennetaan yhteistyössä koko toimialan sekä varhaiskasvatuksen, koulujen ja vapaa-ajan toimijoiden kanssa. Harrastamista tuetaan Lasten ja nuorten juhlarahaston avulla, mikä mahdollistaa osallistumisen myös pienituloisten perheiden lapsille. Vaikuttavuutta seurataan systemaattisesti ja näkyvyyttä lisätään digitaalisin ratkaisuin, kuten harrastuskalenterin avulla. Hajallaan olevia ratkaisuja kootaan nyt yhtenäiseksi, selkeästi saavutettavaksi kokonaisuudeksi.

Elinikäisen oppimisen palveluiden tiedolla johtamista kehitetään vahvistamalla palvelutarjonnan ja asiakastiedon visualisointia. Visualisointityökalujen, kuten Power BI:n, avulla yhdistetään eri yksiköiden tietojärjestelmien tietoa, jolloin kokonaiskuva palveluiden kattavuudesta ja saavutettavuudesta saadaan esiin havainnollisessa muodossa päätöksenteon tueksi. Kehittämistyö toteutetaan osana vuoden 2026 tiedolla johtamisen ICT-investointeja.

Kansalaisopiston kurssitarjontaa laajennetaan, mikä parantaa saavutettavuutta ja lisää tuloja. Viime vuosina kysyntä on ollut erittäin suurta, jopa yli 9000 henkilöä on jäännyt jonopaikoille. Erityisesti taideaineet ovat olleet suosittuja. Elinikäistä harrastamista tuetaan kehittämällä matalan kynnyksen toimintaa, kuten kaupunginosakuoroja ja -orkestereita. Huomiota kiinnitetään erityisesti nuoruuden ja aikuisuuden nivelvaiheeseen, jossa harrastaminen usein katkeaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2026 aikana palvelualueen yksiköt osallistuvat Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen Oivallusten talon uudisrakennuksen sekä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaushankkeen suunnitteluun. Molemmissa hankkeissa haetaan uudenlaista toimintakulttuuria, jossa yksiköt jakavat tiloja teemojen mukaisesti mahdollistaen tilojen joustavan yhteiskäytön.

Aikuisopisto on mukana myös Osaamiskampushankkeessa, jossa keskeisenä tavoitteena on toimintakulttuurin muutos ja toimialat ylittävä yhteistyö. Uudet tilahankkeet edellyttävät henkilöstön osaamisen kehittämistä, jotta uusi toimintakulttuuri voidaan omaksua ja juurruttaa.

Tikkurilan kirjastotalon peruskorjauksen ajaksi sekä Musiikkiopisto että Aikuisopiston taideopetus siirtyvät väistötiloihin. Tilojen kartoitus ja suunnittelu on käynnissä, ja tavoitteena on löytää kustannustehokkaita ratkaisut, eikä tiloihin tulla tekemään merkittäviä muutostöitä.

Yhteistyötä oppilashuollon ja muiden kouluilla toimivien ammattiryhmien kanssa edelleen vahvistetaan, ja erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamiseen panostetaan entistä määrätietoisemmin. Kulttuurihyvinvoinnin harrastustoiminta juurrutetaan pysyväksi osaksi vaativan erityisen tuen pienryhmien, kuten Paja-, Poli- ja Etappiluokkien, arkea.

Toimintavuoden aikana laaditaan selvitys Harrastusten Vantaan palveluiden toimivuudesta ja kerätystä palautteesta. Prosessia on onnistuttu kehittämään niin, että kuluneella kaudella suurin osa harrastustiloista on voitu varmistaa jo ennen kesälomia, mikä mahdollistaa aiempaa selkeämmän ja oikea-aikaisemman viestinnän myös perheille. Syksyn harrastusohjelma julkaistaan elokuun puolivälin jälkeen, ja harrastukset käynnistyvät syyskuun ensimmäisellä viikolla.

Vantaa on mukana hankehaussa, jossa kehitetään Harrastamisen Suomen mallia laajenemaan toiselle asteelle vuosina 2026–2028. "*Harrastamisen 2. askel*" -nimisen ESR+-hankkeen hakemus on jätetty yhteistyössä Espoon, Omnian ja Itsenäisyyden juhlarahasto Itlan kanssa.

Kansalaisopisto-opetuksen tarjontaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita ja toiveita asiakkaiden antaman palautteen perusteella. Aikuisten perusopetuksen määrällinen ja sisällöllinen kehittäminen jatkuvat. Toimintaa kehitetään mm. Hankerahoituksella. *OHOO – Opisto hakee, ohjaa ja osallistaa* -hankkeessa luodaan malli, joka ehkäisee syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. *Älykästä monikielisyyttä aikuisopetukseen (Erasmus+)* -hankkeessa kehitetään kieltenopetusta tekoälyn avulla ja rakennetaan eurooppalaisia verkostoja. Tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskuntaan. *Työeväitä – suomea ja työelämävalmiuksia* -hankkeessa järjestetään opintosetelituella koulutuksia, joissa yhdistyvät suomen kieli ja työelämätaidot. Kohderyhmänä maahanmuuttajat.

Taiteen perusopetus osallistuu myös vuonna 2026 Tikkurilan Teatterikoulun, Vantaan kuvataidekoulun, Vantaan musiikkiopiston, Vantaan sanataidekoulun ja Vantaan Tanssiopiston yhteiseen taiteen perusopetuksen lopputyöfestivaaliin. Tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2025, jolloin se sai Opetushallituksen rahoituksen toteutukseen. Vuosittain järjestetään myös Kulttuurikeskus Orvokissa *Taidekarnevaali-tapahtuma* yhdessä muiden vantaalaisten taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa, myös keväällä 2026.

Uusia toimintamuotoja kehitetään yhteistyössä eri verkostojen kanssa mm. *Moninaista musiikinopetusta taiteen perusopetuksessa* –hankkeella (rahoittaja OPH), jolla tähdätään opintojen yksilöllistämisen ja monikulttuurisen osaamisen kasvattamiseen yhteistyössä helsinkiläisen musiikkiopisto Resonaarin kanssa. Musiikkiopiston kansainvälisellä Erasmus+ -hankkeella etsitään toimintamalleja musiikkikasvatuksen toteuttamiseen nopeasti kasvavassa monikulttuurisessa ympäristössä.

Kuvataidekoulu on mukana hankkeissa, joissa tutkitaan sekä uusien teknisten sovellusten hyödyntämistä taiteen tekemisessä että perinteisen suomalaisen punasaven käyttöä keramiikan opetuksessa. *Kuviskoodarit 2* -ohjelmointiosaamisen kehittämishanke toteutetaan yhdessä Vihdin ja Keravan kuvataidekoulujen kanssa (rahoittaja OPH). *Elokuva kuvataiteen perusopetuksessa* -koulutusta toteutetaan yhteistyössä Kuvataidekoulujen liiton, Helsingin ja Vihdin kuvataidekoulujen kanssa. Kuvataidekoulu osallistuu lisäksi *Kotimainen savi tutuksi* -hankkeen koulutuksiin. Hanketta on tukenut Ornamo-säätiö.

Kuvataidekoulun toimintaan kuuluu taidenäyttelyiden järjestäminen. Keväällä 2025 vuosittainen lopputyönäyttely järjestettiin Galleria K:ssa. Näyttelyyn osallistui 26 nuorta taiteilijaa, jotka ovat saaneet kuvataideopintonsa päätökseen Vantaan kuvataidekoulussa. Myös keväällä 2026 näyttely järjestetään Galleria K:ssa.

Musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2024 alkaen. Uuden opetussuunnitelman myötä lisätään saavutettavuutta sekä laajennetaan ja monipuolistetaan tarjontaa.

Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin, ja esimerkiksi Lehtikuusen koululle Hakunilaan on perustettu kuorotoimintaa yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Kehittämistyötä jatketaan tulevana vuosina.

Taiteen perusopetuksessa jatketaan toimintojen sopeuttamista muun muassa muuttamalla vapautuvia vakansseja vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja uuden lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukanaan tuomiin tarpeisiin. Nämä muutokset ja toiminnan kehittäminen mahdollistavat jatkossa yhä taloudellisemman ja oppilaslähtöisemmän opetustarjonnan.

Lasten ja nuorten juhlarahasto (oman pääoman rahasto)

Lasten ja nuorten juhlarahaston tarkoituksena on mahdollistaa harrastustukea perheille, joilla on taloudellisia haasteita, ja jotta perheiden 7–17-vuotiailla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ohjattuun vapaa-ajan toimintaan, kuten urheiluun, musiikkiin, taiteeseen tai muihin harrastuksiin.

Lasten ja nuorten juhlarahastokokonaisuus koostuu kirjanpidollisista syistä kahdesta erillisestä rahastosta, oman pääoman rahastosta sekä toimeksiantojen pääomien rahastosta. Talousarvio esitetään vain oman pääoman rahaston osalta. Toimeksiantojen pääomien rahastoa seurataan oman tasetilin kautta.

Rahasto on perustettu 1.2.2025. Rahastosta voidaan jakaa varoja lasten ja nuorten harrastustoimintaan tarkemmin määriteltyjen kriteerien ja rahaston sääntöjen perusteella. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala vastaa rahaston toiminnasta ja raportoinnista.

Lasten ja nuorten juhlarahaston oman pääoman rahaston alkupääoma muodostuu aiempien tilikausien ylijäämästä siirretystä 1 000 000 euron pääomasta. Vuoden 2026 aikana oman pääoman rahastosta ei ennakoida jaettavan tukea, sillä tuen jakamiseen käytetään toimeksiantojen pääomien rahastoa. Rahastoa kartutetaan vuonna 2026 sen pääomalle maksettavalla korkotuotolla.